

Redegørelse vedr. undersøgelse af boldbaner og lysanlæg

- april 2015

Forord / Baggrund

I 2009 og 2011 har Viborg Idrætsråd udarbejdet undersøgelser af behovet for nyanlæg og reovering af fodboldbaner og lysanlæg i Viborg Kommune. Enkelte af anlægsopgaverne i den seneste undersøgelse er endnu under forberedelse/udarbejdelse.

Efter aftale mellem Kultur- og Fritidsudvalget og Viborg Idrætsråd er nu gennemført en ny analyse i fællesskab med klubberne. Denne analyse bygger videre på de to førstnævnte analyser, således at de aftaler, der er indgået i forbindelse med disse analyser fortsat er gældende. Disse forhold er ikke medbragt i denne analyse, der udelukkende ser fremad.

Konklusion

Konklusionen på 2015 undersøgelsen kan ses af nedenstående oversigtstabel. Den anbefaler anlægs- og reoveringsopgaver for et samlet beløb på kr. 6.440.500 - heraf en **kommunal andel på kr. 3.697.875**.

	2016	2017	2018
	KKIK (nyt lysanlæg) Foulum IF (nyt lysanlæg) Hersom B (nyt lysanlæg)	B67 (ny bane)	Diverse
	Ravnsbjerg (lysafklaring) Mammen IF (drænaflaring)		2018-undersøgelse
	Houlkær IF (reovering af lys) Løgstrup GIF (reovering af lys) Møldrup (reovering af lys) Rødkærsbro (reovering af lys) Ulbjerg (reovering af lys) Skals FF (reovering af lys) KK 07 (reovering af lys)		
	B67 (reovering bane) Hersom B (reovering bane) Overlund (reovering bane)		
SUM	1.845.500	1.400.000	3.200.000
Heraf kommunal medfinansiering	1.447.875	1.300.000	950.000

Det bør bemærkes at indstillingen er prioriteret tidsmæssigt i forhold til behov. Dvs. at de klubber med størst behov får opgaverne løst først. Endvidere har klubberne været med til at prioritere, hvilke opgaver, der ønskes løst først. Det har fx medført, at lysanlæg og reovering heraf er højest prioriteret. Såfremt, der opstår yderligere udgifter på nogle

anlægsopgaver, udsættes opgaverne fra neden. Det skal særligt klubberne være MEGET opmærksomme på i deres læsning af Viborg Idrætsråds indstilling.

Bilag 1 viser Viborg Idrætsråds detaljerede indstilling til Kulturudvalget på baggrund af analysen. Bag indstillingen ligger der en grundig proces, som der redegøres for i det følgende. Der vil også blive argumentet for valg, der er taget undervejs.

Om processen

Bag undersøgelsen ligger følgende proces:

1. 2009 og 2011 undersøgelserne af behovet for boldbaner og lysanlæg, herunder de løbende drøftelser mellem Idrætsråd og Kulturudvalg
2. I forbindelse med ovennævnte drøftelser står det klart, at det er hensigtsmæssigt med en ny undersøgelse igen i 2014-15, da der fortsat er et behov (omend mindre) for at renoveringer og nyanlæg.
3. Møde 1 for alle fodboldklubber i byrådssalen på rådhuset (3. november 2014)
4. 20. november udsendes spørgeskema til fodboldklubber (svar 14. januar 2015)
5. Påbegyndelse af behandling af data
6. Besigtigelse af lysanlæg (17. februar)
7. Besigtigelse af baner (23. februar)
8. Møde 2 mellem klubber og Viborg Idrætsråd (26. marts)
9. Viborg Idrætsråds bestyrelse udarbejder indstilling (d. 8. april)
10. Rapport fremsendes til Kulturudvalget (14. april)
11. Drøftelse mellem Kulturudvalget og Viborg Idrætsråd (30. april)
12. Orientering om indstilling for klubber (7. maj)
13. Budgetforhandlinger
14. Redegørelse til klubberne vedr. status efter budgetforlig (okt/nov)

Møde 1 med fodboldklubber: analysemodel og valgsituationer

På møde 1 drøftede vi med foreningerne, hvordan vi kunne undersøge, hvilke klubber, der har størst behov for renovering/nyanlæg. Som udgangspunkt for denne diskussion blev foreningerne præsenteret for den analysemodel, der er brugt ved de to tidligere undersøgelser. Grundlæggende var der fortsat enighed omkring metodikken og holdbarheden heri, og derudover blev enkelte nuancer bragt i spil til det videre arbejde.

Målet med formelen er at undersøge, **hvor mange af klubbens spillere, der i gennemsnit benytter en bane per time (i åbningstiden)**. Dette tal for *belægning* af klubbens baner er meget centralt i undersøgelsen, da tallet fortæller, hvor stort et pres der er på anlægget, og dermed giver et billede af klubbernes forskellige behov.

På møde 1 blev klubberne enige om at benytte følgende formel til at udregne klubbernes banebelægning:

$$X = \frac{(\text{truppens spillere} * \text{træningstimer}) + (\text{truppens hjemmekampe} * \text{kamptid}/30 \text{ uger})}{\text{Antal baner}}$$

En stort set tilsvarende formel er udarbejdet for, **hvor mange spillere, der i gennemsnit benytter en LYSbane per time (i åbningstiden)**. Lysbaner er typisk i brug i 4/10 af året.

Bag ligningerne ligger en lang række beslutninger og overvejelser. I det følgende beskrives de forskellige beslutninger.

Spillere

Antal: Klubberne har selv angivet deres antal af medlemmer. (Tallene er kontrolleret af Viborg Idrætsråd via tal fra DBU Jylland. Uoverensstemmelser er afklaret med klubberne).

Beregningsperiode: Medlemmer er opgjort som kontingentbetalere i 2014.

Klubsamarbejder: I de tilfælde, hvor klubberne indgår i klubsamarbejde, har klubberne alene angivet deres egne medlemmer. Det antages, at klubberne deles om at lægge baner til klubsamarbejde i et forhold, der nogenlunde svarer til deres relative andel af spillere i samarbejdet.

Befolkningsudvikling: Antal medlemmer er endvidere ganget med en faktor for befolkningsudviklingen. Det blev i fællesskab med fodboldklubberne besluttet, at regne på behovet, som det vil se ud i 2023. Hvis den by/det skoledistrikt, som klubben ligger i, fx vokser med 10 pct. frem til 2023, antages klubbens antal af medlemmer at stige med tilsvarende 10 pct.

Brugstimer

Antallet af spillere er efterfølgende blevet ganget med deres respektive antal af trænings- og kamptimer. Der er lavet standard tal for hvor mange timer de forskellige spillere *træner* afhængig af deres alder, køn og niveau. Standardtal for træningstimer blev udarbejdet, da stikprøver viste en række unøjagtigheder i klubbernes egne svar.

Baner

Antal: Klubberne har selv angivet deres antal af baner. (Tallene er kontrolleret af Viborg Idrætsråd via tal fra tidligere anlægsundersøgelse i Viborg Kommune. Uoverensstemmelser er afklaret med klubberne).

Opvisningsbaner: Alle baner tæller som én bane. Dermed tæller træningsbaner på lige fod med "opvisningsbaner". Det betyder, at medlemmer *gange* brugstimer *divideres* med alle klubbens baner - ikke kun med klubbens træningsbaner. Konsekvensen er, at det bliver op til klubberne lokalt at prioritere, hvis man ønsker en bane, der er lidt mere "fredet", så den er særligt god til kampe.

Skolebaner: Omkring antallet af baner i de enkelte klubber, så har vi været i en række situationer, hvor der inden for en vis radius har været skolebaner. I den forbindelse er følgende valgt:

- Skolebaner inden for en radius af 500 m. betragtes som lig en almindelig bane (det må så sikres, at klubberne har fuldt ret til at benytte disse)
- Skolebaners værdi halveres per 500 m. afstand til klubhus
- Skolebaners værdi halveres yderligere ved krydsning af og/eller vandring langs asfalteret vej

Konklusion på møde 1:

Der blev på møde 1 enighed om at anvende grundprincipperne i den ovenfor nævnte formel. Der var med andre ord enighed om at man via medlemmer *gange* brugstimer *divideret* med klubbens baner kunne identificere klubbens belægningstalt om 8 år, og at dette er en væsentlig indikator for behovet for reovering og nyanlæg.

På mødet drøftedes endvidere spørgsmålet om klubbens egenbetaling. Her indstillede klubberne følgende niveau til Viborg Idrætsråd:

- Vejledende egenbetaling for foreningerne
  - a. Nyanlæg og reovering af baner – 10 %
  - b. Nyanlæg og reovering af lysanlæg – 25 %
- Egenbetaling kan max udgøre kr. 100.000 per anlægsopgave

Møde 2 med fodboldklubberne: principper & prioritering

På møde 2 drøftede vi principper og prioriteringen af de forskellige behov med foreningerne.

Kunstgræsbaner

I forlængelse af den løbende dialog med Kultur- og Fritidsudvalget har Viborg Idrætsråd meddelt, at det ikke ligger i kortene, at der på nuværende tidspunkt skal etableres flere kunstgræsbaner – og slet ikke efter den 75 – 25 % finansieringsmodel, som er brugt på de kunstbaner, der etableres som følge af de hidtidige fodboldanalyser. Viborg Idrætsråd og Kultur- og Fritidsudvalget ønsker først at få viden om behov og brugsudvikling på disse baner, før der tages stilling til eventuelle nye kunstgræsbaner, herunder en fremtidig finansieringsmodel, der også viser rimelighed i forhold til andre idrætsgrenes behov.

Flere klubber har imidlertid søgt om midler til kunstgræsbaner. Derfor har sekretariatet bedt klubberne om at diskutere, hvad der skal til for, at en klub "*altid har ret til en kunstgræsbane*" (altså uanset det objektive behov i klubben og det samlede behov i kommunen). Denne diskussion er særlig relevant i perioden frem til der eksisterer en viden om behov og brugsudvikling på de nyligt etablerede baner. Klubberne bevægede sig i denne diskussion i retning af en model med en egenfinansiering på ca. 70 %, samt

opbakning fra naboklubber, herunder at det er en fordel for en ansøgning, hvis der er en vis afstand til nærmeste kunstgræsbane.

I bestyrelsens følgende debat i sagen var behovsspørgsmålet af væsentlig betydning kombineret med hensynet til andre idrætsgrene og driftsudgifterne til kunstgræsbaner. Således mener idrætsrådet ikke, at det på nuværende tidspunkt er rimeligt med en model, hvor "klubber altid har ret til en kunstgræsbane uanset behov".

Klubbernes drøftelser og villighed i fht. parametre som egenfinansiering og samarbejde med naboklubber gør dog, at idrætsrådet er villig til at se nærmere på en given ansøgning, der scorer højt på disse parametre og samtidigt har relativt stort eget behov i sammenligning med øvrige klubber, der ikke allerede har en kunstgræsbane. Endvidere kan afstand til nærmeste kunstbane også betyde noget i vurderingen af en sådan ansøgning.

Prioritering

Foreningerne blev præsenteret for den hidtidige prioriteringsrækkefølge, jf. de indkomne ansøgninger (anonymt) og tidligere undersøgelser. Herefter drøftede deltagerne gruppevis den interne prioritering mellem kategorierne, hvorefter alle indleverede en klubliste. På baggrund heraf har Idrætsrådet drøftet sagen og arbejdet ud fra følgende prioriteringsliste:

- (1) Farlige ting
- (2) Etablering af lys til klubber uden lys
- (3) Renovering af lys
- (4) Renovering af baner
- (5) Etablering af nyt lys i klubber med stort behov, jf. data
- (6) Etablering af nye baner i klubber med stort behov, jf. data
- (7) Etablering af nye kunstbaner, jf. kunstbanedrøftelse

-
- (8) Renovering/etablering af boldhegn mv.
  - (9) Flytning af baner/kampbaner

Punkterne (8) og (9) indgår ikke i prioriteringen med mindre der i (8) er tale om farlige ting. Vedr. (9) henvises til afsluttende afsnit "Særlige forhold".

Anbefalingerne har været en vejledende faktor i Viborg Idrætsråds indstilling.

Force Majeure

I forbindelse med de tidligere fodboldanalyser har der været en klar aftale mellem klubberne, idrætsrådet og Kultur- og Fritidsudvalget, og vi har fulgt indstillingen. I løbet af årene har vi oplevet, at der er klubber, der er kommet i problemer fx i forbindelse med stormskader på lysmaster. Og der har ikke været mandat til at hjælpe i disse sager.

Efter drøftelsen af denne problemstilling har klubberne tildelt Viborg Idrætsråd et Force Majeure mandat, således at Idrætsrådet i dialog med Kultur- og Fritidsudvalget kan imødekomme Force Majeure problemstillinger løbende. Dog således, at Force Majeure ikke kan skyldes en pludselig vækst i en klubs medlemstal eller lignende. Samtidig er der enighed om, at de i indstillingen prioriterede klubønsker ikke udgår, men blot forsinkes jf. de økonomiske ressourcer.

Besigtigelse af lysanlæg og baner

Viborg Idrætsråd har suppleret beregninger og kontrolmekanismer med en besøgsrunde, hvor vi besøgte samtlige de klubber, der afgav ønsker om henholdsvis reovering af bane og/eller reovering af lys. Formålet med besøgsrunden var at sammenligne kvaliteten af de forskellige anlæg, samt relevansen af de forskellige reoveringsønsker. Anlæggene er efterfølgende inddelt i følgende kategorier:

- Rød: dårlig lys med flere sorte kegler, evt. farligt
- Gul: Svagt men brugbart lys, delvist kegler
- Grøn: Acceptabelt lys, evt. slitage på anlægget

I forbindelse med besigtigelsen af **baner** besøgte administrationen i selskab med en anlægsgartner samtlige anlæg. Behov, opgavens omfang og ca. pris blev drøftet med anlægsgartneren. Reoveringsopgaverne er inddelt i følgende kategorier:

- Rød: dårlig bane, uegnet til fodbold
- Gul: Ujævn bane, dog brugbar
- Grøn: Acceptabel bane, evt. delvis slitage

Ovenstående kategoriseringer er centrale i Idrætsrådets indstilling.

Indstilling

Følgende data er således til rådighed i forhold til en prioritering af ønskerne:

- Belægningstallet i 2023
- Belægningstallet vedr. lysbaner i 2023
- Kategorisering af behov for reovering af lysanlæg (rød, gul, grøn)
- Kategorisering af behov for reovering af baner (rød, gul, grøn)
- Estimerede priser på opgaverne
- Særlige forhold

Bilag 1 præsenterer Viborg Idrætsråds indstilling.

Det bemærkes at indstillingen er prioriteret tidsmæssigt i forhold til behov. Dvs. at såfremt, der opstår yderligere udgifter på nogle anlægsopgaver, udsættes opgaverne fra neden. Det skal særligt klubberne være MEGET opmærksomme på i deres læsning.

I forhold til indstillingen skal følgende særligt bemærkes:

2016

I 2016 er der afsat kr. 1.450.000 på det kommunale budget, jf. sidste fodboldundersøgelse.

Der foreslås en række nyanlæg af lys, samt renoveringer af baner og lysanlæg.

Særligt bemærkes, at renoveringen af banerne i B 67 bør igangsættes allerede i 2015 med finansiering i 2016, idet klubben har markante kapacitetsudfordringer siden flytningen til Finneruphøjhallen.

Endvidere bemærkes, at Idrætsrådet foreslår en afklaring af drænforholdene på særlig udfordret areal i Mammen IF, samt en afklaring af om de senere års teknologiske udvikling kan betyde, at det er muligt at etablere et lysanlæg til Ravnsbjerg IF i Hald Ege. De objektive behov berettiger entydigt til en lysbane, men i historikken ligger en afgivelse jf. de særlige naturforhold, der gør sig gældende i området.

2017

I 2017 foreslås afsat kr. 1.300.000

Der anlægges en ny bane for B 67. Det foreslås, at Viborg Kommune allerede nu går i dialog med klubben med henblik på mulige placeringer i området. Området er særdeles bakket, og det er formentligt nødvendigt at indkøbe jord – derfor foreslås en høj banepriis.

2018

I 2018 foreslås afsat kr. 950.000

I beregningerne for den samlede økonomi i rapporten ligger, at den overvejende del af dette beløb kunne være medfinansiering af en ny kunstgræsbane, jf. de i rapporten beskrevne drøftelser og klubbernes ansøgning om kunstgræsbaner. Dog bemærkes samtidig, at det ikke ligger i kortene med nye kunstgræsbaner. Således er i indstillingen angivet "diverse" for økonomien i 2018. Dette kunne fx omhandle etablering af lysanlæg i Hald Ege eller force majeure, som vi har haft en række eksempler på i de seneste år.

Endvidere foretages en **ny fodboldundersøgelse**, hvor særligt behovet for kunstgræsbaner undersøges i lyset af den opnåede viden om behov og brugsmønstre på de etablerede kunstgræsbaner.

Øvrige forhold fremkommet i undersøgelsen

I forbindelse med udarbejdelsen af undersøgelsen, er der fremkommet en række øvrige forhold. Disse præsenteres til kulturudvalgets orientering.

Flytning af klub

Trojka har søgt om at flytte hele fodboldklubben ud fra et ønske om, at skole, hal, friluftsbad og fodboldklub ligger lige ved siden af hinanden.

Ansøgningen er uden for denne analyses beføjelser, og projektet sendes således videre til Kultur- & Fritidsudvalgets behandling, jf. de kommunale budgetforhandlinger og større anlægsprojekter. Projektet har en økonomisk ramme på minimum + 5. mio. kr.. Den endelige økonomi vil afhænge af omfanget af de sociale rammer og nødvendige omklædningsfaciliteter. Projekter kræver yderligere behandling.

Foulum IF har søgt om at flytte kampbanen fra de yderste arealer på anlægget til tæt ved hallen med henblik på at skabe sammenhæng mellem cafeteria og kampbanen.

Idrætsrådet har forståelse for projektet, men vurderer samtidig at rigtigt mange klubber ville kunne have ønsker i samme kategori, og at det således kan føre til meget væsentlige udgifter, hvis der skabes præcedens via imødekommelse. Endvidere må opgaven set i lyset af andre fodboldklubbers og øvrige idrætsgrenes ønsker vurderes som værende af mindre afgørende sportslig betydning.

Lysanlæg – vedligehold

I forbindelse med undersøgelsen af lysanlæggene har vi lagt vægten på lyskvaliteten.

Idrætsrådet vurderer, at der med fordel kan igangsættes en gennemgang samtlige kommunens lysanlæg mhp. at sikre brug af lavenergipærer (driftsbesparelser), samt undersøge lyskasserne for rust, mv..

En overvejelse i den sammenhæng kunne være at lade sig inspirere af den ordning, der var gældende i den tidligere Viborg Kommune. Ordningen indebar, at Energi Viborg besigtigede samtlige lysanlæg årligt. Besigtigelsen var finansieret af Viborg Kommune, hvorimod evt. forbedringer blev finansieret af klubberne. Ordningen sikrede løbende vedligehold samt at evt. farlige forhold blev udbedret.